

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Οικονομικών Επιστημών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	HIS101	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Ιστορία, 19ος-20ός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διάφορες μορφές διδασκαλίας		4	7
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	---		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ECON531/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές/ριες να έρθουν σε επαφή με τη γέννηση και εδραίωση του νεωτερικού κόσμου και την ευρωπαϊκή ιστορία κατά τον «μακρύ» 19ο

και «σύντομο» 20^ο αιώνα. Σκοπός των διαλέξεων είναι η υπέρβαση μιας στείρας «γεγονοτολογίας», ώστε οι φοιτητές/ριες να κατανοήσουν τους αιτιακούς μηχανισμούς των κοινωνικών αλλαγών. Νεωτερικά μορφώματα και θεσμικές κατακτήσεις του 20ου αιώνα, όπως το κράτος δικαίου και το κράτος πρόνοιας, με τα οποία οι φοιτητές/ριες έρχονται σε επαφή μέσα από άλλα πιο εξειδικευμένα μαθήματα, έχουν τις ρίζες τους στον ευρωπαϊκό διαφωτισμό και στις επαναστατικές αλλαγές του 19ου αιώνα καθώς και στη μεταπολεμική οικονομική ανάπτυξη του 20^{ου} αιώνα.

Το μάθημα αποσκοπεί να δώσει μια σφαιρική εικόνα της νεότερης και σύγχρονης ευρωπαϊκής και παγκόσμιας ιστορίας, ως μαθησιακή βάση, την οποία οι φοιτητές/ριες θα μπορούν να διευρύνουν ανάλογα με τα μετέπειτα ενδιαφέροντά τους. Κύριος στόχος είναι η δυνατότητα να κατατάξουν και να επεξεργαστούν καλύτερα επιμέρους πληροφορίες για κοινωνικά φαινόμενα στο ιστορικό τους πλαίσιο. Απώτεροι στόχοι είναι η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και συνθετικής ικανότητας, μέσα από τη συγκριτική ανάλυση και την ανάδειξη δυναμικών διαδικασιών -παρά στατικών καταστάσεων- στον ιστορικό χρόνο, καθώς και η αναγνώριση ότι η εκάστοτε ιστορική αφήγηση δεν είναι μονοσήμαντη, αλλά μία από τις εναλλακτικές αφηγήσεις.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να κατανοήσουν τους βασικούς μηχανισμούς (οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτικούς, πολιτισμικούς και ιδεολογικούς) που καθόρισαν την κίνηση των ανθρώπινων κοινωνιών και τις οδήγησαν στο σήμερα. Θα είναι ικανοί να καταλάβουν την ιστορική διάσταση οικονομικών εννοιών όπως αγορά, σχέσεις παραγωγής, καπιταλισμός, χρήμα, οικονομικές κρίσεις κ.α. Θα έχουν αφομοιώσει ότι η ιστορική προσέγγιση είναι απαραίτητη για την κατανόηση των σημερινών προβλημάτων.

Υ Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις, Αυτόνομη και ομαδική εργασία, Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον, Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής, Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Βιομηχανική Επανάσταση (1750–1875)

- Η μετάβαση από την προβιομηχανική στην βιομηχανική κοινωνία και η απελευθέρωση της παραγωγικής δύναμης.
- Η Βαμβακουργία και ο σιδηρόδρομος ως κινητήριοι τομείς (Βρετανία).
- Η αξιοποίηση πρώτων υλών και αγορών από τις αποικίες (βαμβάκι, ζάχαρη, μέταλλα) ως προϋπόθεση βιομηχανικής ανάπτυξης.
- Το εργοστασιακό σύστημα και η ανάπτυξη του προλεταριάτου.

- Η φιλελεύθερη περίοδος 1850–1875: το laissez-faire στη βιομηχανία και η μεγάλη έκρηξη της παραγωγής.
- Η οικονομική ενοποίηση του κόσμου και οι κοινωνικές αλλαγές (αστικοποίηση, διαμόρφωση αστικής και εργατικής τάξης).
- Η διασύνδεση των ευρωπαϊκών οικονομιών με τα αποικιακά δίκτυα εμπορίου και κεφαλαίου.

Η περίοδος 1875–1914

- Η Μεγάλη Ύφεση 1875–1890 και η στροφή στον προστατευτισμό.
- Η κρατική παρέμβαση στην οικονομία.
- Ο ιμπεριαλισμός και η όξυνση των διεθνών ανταγωνισμών.
- Η νέα «αποικιακή κούρσα» ως πεδίο αναζήτησης πρώτων υλών και επενδυτικών ευκαιριών.
- Η δεύτερη βιομηχανική επανάσταση: νέες τεχνολογίες, μαζική παραγωγή και κατανάλωση.
- Η επιστημονική οργάνωση της εργασίας (Τείλορισμός, Φορντισμός).

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και ο Μεσοπόλεμος (1914–1940)

- Οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες του πολέμου.
- Η άνοδος των Ηνωμένων Πολιτειών ως οικονομικής δύναμης.
- Η στρατηγική σημασία των αποικιακών πόρων και στρατευμάτων στον πόλεμο.
- Προσπάθειες επιστροφής στον χρυσό κανόνα και αστάθεια της παγκόσμιας οικονομίας.
- Η κρίση του 1929: αίτια, εξέλιξη και παγκόσμιες επιπτώσεις.
- Οι επιπτώσεις της κρίσης στις αποικίες και η εξάρτησή τους από τις μητροπόλεις.
- Ο κρατικός παρεμβατισμός και το «New Deal».

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η μεταπολεμική ανασυγκρότηση (1940–1973)

- Οι καταστροφές του πολέμου και η ανάγκη αναδιοργάνωσης της διεθνούς οικονομίας.
- Το σύστημα Bretton Woods και οι διεθνείς θεσμοί.
- Το Σχέδιο Marshall και η ανοικοδόμηση της Ευρώπης.
- Η αποαποικιοποίηση και οι οικονομικές της συνέπειες για τις ευρωπαϊκές δυνάμεις.

- Τα «χρυσά χρόνια» της ανάπτυξης (1950–1973): σταθερή μεγέθυνση, πλήρης απασχόληση, μικτή οικονομία.
- Η ενίσχυση του κράτους πρόνοιας και οι κοινωνικοοικονομικές μεταβολές της μεταπολεμικής περιόδου.

Από την κρίση του 1973 έως το τέλος του Ψυχρού Πολέμου (1973–1992)

- Οι πετρελαϊκές κρίσεις και η κατάρρευση του συστήματος Bretton Woods.
- Η σημασία των πρώην αποικιών ως προμηθευτών ενέργειας και πρώτων υλών στην παγκόσμια κρίση.
- Ο στασιμοπληθωρισμός και η στροφή σε μονεταριστικές και νεοφιλελεύθερες πολιτικές.
- Η εμβάθυνση της παγκοσμιοποίησης και η αναδιάρθρωση του διεθνούς εμπορίου.
- Η κρίση των σοσιαλιστικών οικονομιών και η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης.
- Η πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης και η προετοιμασία για τη Συνθήκη του Μάαστριχτ.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο																								
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Παρουσιάσεις, Power point, προβολή ντοκιμαντέρ και ταινιών.																								
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>52</td></tr> <tr> <td>Μελέτη Φοιτητών</td><td>123</td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>175</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	52	Μελέτη Φοιτητών	123																	Σύνολο Μαθήματος	175
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																								
Διαλέξεις	52																								
Μελέτη Φοιτητών	123																								
Σύνολο Μαθήματος	175																								
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή</i>	Η αξιολόγηση γίνεται στα ελληνικά για τους ελληνόφωνους φοιτητές/ριες (και αν χρειαστεί στα																								

<i>Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	αγγλικά για τους φοιτητές ERASMUS). Διεξάγονται εξαμηνιαίες γραπτές εξετάσεις, με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και σύντομης απάντησης. Κατ' εξαίρεση, σε εμβόλιμες εξεταστικές για τους επί πτυχίω φοιτητές/ριες, υπάρχει η πιθανότητα να πραγματοποιηθούν και προφορικές εξετάσεις.
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: • Berend T. Ivan, Οικονομική ιστορία του ευρωπαϊκού 20ου αιώνα, Gutenberg, 2021, ISBN: 978-960-01-2226-8 • Κρεμμυδάς Βασίλης, Εισαγωγή στην Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης 16ος-20ος Αιώνας, Τυπωθήτω, 2004, ISBN: 978-960-7643-49-0 Άλλη Βιβλιογραφία: • Miller T. Stuart (επιμ. Κόκκινος Γ.), Νεότερη και σύγχρονη Ευρωπαϊκή ιστορία, GUTENBERG, 2018, ISBN: 978-960-01-1925-1 • Robert C. Allen, Ανδρέας Κακριδής και Άγγελος Φιλιππάτος, Η Βιομηχανική Επανάσταση: Συνοπτική Εισαγωγή, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2021, ISBN: 9789605246310, 9605246317 • E.J. Hobsbawm, Η Εποχή των Επαναστάσεων, 1789-1848, M.I.E.T., 1992 • E.J. Hobsbawm, Η Εποχή του Κεφαλαίου, 1848-1875, M.I.E.T., 1994 • E.J. Hobsbawm, Η Εποχή των Αυτοκρατοριών, 1875-1914, M.I.E.T., 2000 • ERIC HOBBSBWM, Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΑΚΡΩΝ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΕΜΕΛΙΟ, 2010, ISBN: 960-310-205-9 • Gardner Leigh, and Tirthankar Roy, The Economic History of Colonialism, Bristol: Bristol University Press, 2020. Σημειώσεις στο eclass
--